

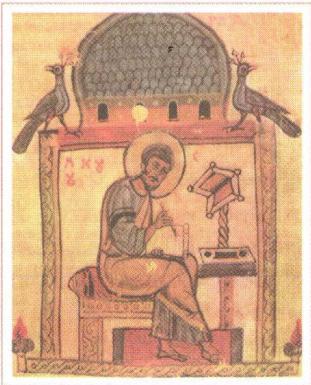
**НАУКОВО-
ПОПУЛЯРНИЙ
ЖУРНАЛ**

СВІТ ОГЛЯД

№ 3 (47) 2014

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Том 1

Ірина Черевко

**ФРАЗЕОЛОГІЯ
ПАМ'ЯТОК
УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ
XVI–XVII СТОЛІТЬ:
СЕМАНТИКА, СТРУКТУРА, СТИЛЬ**

історія мови

Проблеми безпеки, пов'язані з бурхливим розвитком атомної енергетики, докладно розглянуто в науковій монографії "Проблеми безпеки атомної енергетики: уроки Чорнобиля" (російською мовою). Книгу підготовлено в Інституті проблем безпеки атомних електростанцій НАН України і випущено в Чорнобилі в 2013 р. Автори є знаними фахівцями в різних галузях: академік НААН України **Б.С. Прістер** — радіоеколог і спеціаліст з радіаційної безпеки, академік НАН України **О.О. Ключников** — фахівець у галузі ядерної фізики й атомної енергетики, академік НАН України **В.М. Шестопалов** — у царині гідрогеології, екології та інженерної геології, академік НАН України **В.П. Кухар** — з проблем елементоорганічної та біоорганічної хімії. Всі вони — активні учасники ліквідації негативних наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

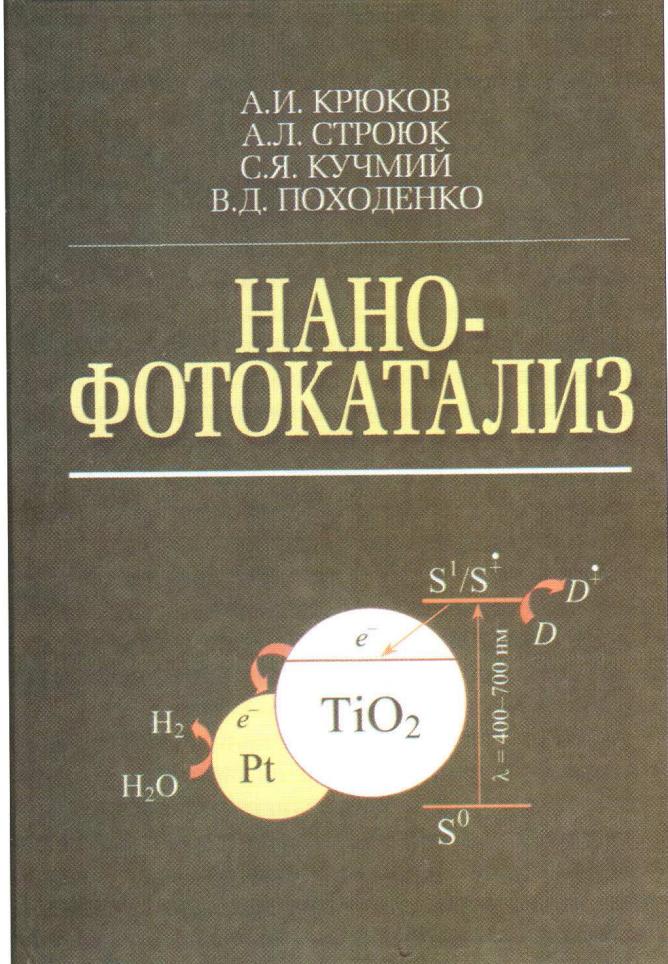
Аналізуючи аварії на атомних підприємствах, що відбувались від 1952 року в США, Канаді, Великій Британії, Франції, Японії та СРСР, автори стверджують, що людство не зробило жодних висновків із цих випадків. А найголовніше, що воно не навчилося ретельно оцінювати кожну аварію і "бути готовим до аварії настільки, щоб не допустити її переростання в катастрофу", а "аварію від катастрофи відділяє настільки мала дистанція, що її можна й не помітити. Для Чорнобильської катастрофи точка відліку становила всього 56 секунд" (переклад мій — А.Р.).

Такий обсяг матеріалу з питань аварій на атомних підприємствах уперше викладено настільки систематизовано і, разом з тим, доступно й зрозуміло передсічному читачеві. Значну увагу приділено ролі держави в системі ядерної безпеки, оскільки, на думку авторів, без створення дієвого механізму виконання правил міжнародної безпеки експлуатації АЕС людство повинно визнати, що ще не доросло до атомної енергетики. Адже саме недотримання принципу пріоритету безпеки над економічними й політичними чинниками "стало реальною причиною низки аварій у світовій атомній енергетиці, що супроводжувалися викидом радіонуклідів у навколишнє середовище".

Важливі висновки, що значною мірою мають вигляд рекомендацій керівникам галузі та держави, ґрунтуються на багатому фактичному матеріалі, наведені кількісні оцінки аварійних і поставарійських процесів створюють підстави для категоричних формулювань щодо необхідності утвердження пріоритету безпеки в атомній енергетиці.

Чудовим прикладом науково-популярної літератури є авторський визначник **Ніни Гураль-Сверлової** та **Романа Гурала** "50 найпомітніших молюсків Львова та околиць". У маленький — близько 70 сторінок — книзі в публіцистичній формі описано найпомітніших представників наземних і прісноводних молюсків, слімаків і равликів, які вигідно мешкають на території Львова та його найближчих околиць. Прості й разом з тим докладні описи, доповнені кольоровими фотографіями живих молюсків, мушель та черепашок, дозволять кожному

Державний природознавчий музей НАН України

Ніна Гураль-Сверлова
Роман Гураль50 найпомітніших
МОЛЮСКІВ
Львова та околиць

натуралисту-аматорові легко відмінити побачене створіння. Навіть, якщо воно належить до видів, занесених до Червоної книги України.

До книжки, що вийшла друком 2013 року, додається на диску електронне видання, доповнене й підготовлене тими ж авторами. Також видання представлено на надзвичайно цікавому електронному ресурсі лабораторії малакології Державного природознавчого музею як частина просвітницької програми "Молюски" (<http://www.pip-mollusca.org/page.erpub/>). Випуск книги й диску здійснено Державним природознавчим музеєм НАН України у Львові.

Друга половина ХХ та початок ХХІ століття характеризуються активним розвитком наукових напрямів, одночасно дотичних до різних галузей науки. Так, на початку 1970-х рр. на основі багатьох експериментальних даних сформулювались засади вчення про фотокаталіз як самостійний науковий напрям, досягнення якого матимуть як найширше застосування — в хімічних технологіях, сонячній енергетиці, охороні навколишнього середовища, реєстрації інформації тощо. Досить швидко було встановлено, що фотокаталіз як процес, котрий відбувається за участі комплексів металів та грубо-дисперсних напівпровідникових матеріалів, залежить від розміру частинок речовини: зменшення розміру напівпровідників частинок спричиняє зміни в електронній структурі одержуваної речовини — це так звані розмірні й квантово-розмірні ефекти. Це явище, що дозволяє в підсумку значно розширити асортимент напівпровідникових матеріалів, визначило стрімке формування нового міждисциплінарного наукового напряму на основі "класичного" напівпровідникового фотокаталізу й фізико-хімії нанорозмірних і наноструктурованих матеріалів-фотокatalізаторів. У 2005 році новий науковий напрям отримав назву — нанофотокаталіз, накопичено значний фактичний і експериментальний матеріал, сформульовано його засади — основні положення фотокаталізу хімічних реакцій напівпровідниковими наночастинками. Однак підсумкової роботи, що узагальнила б нагромаджені відомості, досі не було.

Тож науковий колектив з Інституту фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України створив таку наукову монографію, присвячену фотокаталізу, зумовленому дією світла на наночастинки напівпровідників та напівпровідникові наноструктури, основам нанофотокаталізу, фізико-хімічним принципам конструювання фотокаталітичних систем, електронним процесам і механізмам реакцій у відповідних системах тощо. "Нанофотокаталіз" (авт. — А.І. Крюков, О.Л. Строюк, С.Я. Кучмій, академік НАН України В.Д. Походенко, відп. ред. — академік НАН України В.Г. Кошечко) — не тільки наукова монографія, але й довідковий і навчальний посібник, що вміщує грунтовний розширеній вступ і понад дві тисячі позицій у переліку літературних джерел.

Книгу випущено Видавничим домом "Академ-періодика" НАН України 2013 року.